

A BÉCSI SZECESSZIONISTÁK KIÁLLÍTÁSA.

Több ok szolgál arra, hogy e lapok hasábjain foglalkozzunk a parkringen levő Gartenbaugesellschaft épületében megnyílt érdekes kiállítással.

Maga a rendezés módja tanulságos s sok meg szívlelni valót mutat. A belépőt kellemesen érintik az intériuerszerű csoportok, sarokmegoldások, s az iparművészeti remekmunkák, a melyek között a modern művészi ipar színe javát látjuk; mindezek jó bevezetőül szolgálnak a képzőművészet alkotásaihoz. A gyönyörű bronzok, díszüvegek, porcellán tárgyak, majolikák, a sajátosság újszerű bútorok, ellenzők, szőnyegek, lágy bársonyszövetek stb.-k nemcsak díszítenek, hanem igazi hangulatot csinálnak s egyúttal szemmeláthatóan mutatják, hogy a modern művészet fogalma mily mellőzhetlenül megkívánja a képző- és iparművészetnek egyesítését.

Maga a szecesszió nálunk is időszerű téma. Valjon indokolt-e, az kérdés. A plasztikonban nem régiben rendezett tárlat legalább nem győzte meg erről az elfogulatlanokat. Hogy Bécsben helyén való-e, az nem tartozik ránk, de tény, hogy a bécsi szecesszionisták táborában sok nagy

kaliberü művész van s hogy a mostani *első* kiállításuk magas színvonalon áll. Sok benne a nagybecsű munka, *érdekes* pedig valamennyi.

A bécsi és egyéb osztrák művészek munkáiból keveset láthatunk. Közöttük Klimtet, Hynaist, Bachert, Krämert és Engelhartot. Azt mondják, hogy a szecesszionak őszszel megnyíló saját műcsarnokában rendezendő kiállításra gyűjtik az erőt. A külföldieknek s pedig azok színe javának most azért is adták az elsőséget, hogy »a bécsi közönségnek, mely eddig mit sem tudott a külföldi hatalmas átalakulásokról, a modern művészetet a maga valójában bemutatásuk s megismertessék, hogy így a hazai alkotások megítélésénél magasabb mértéket alkalmazzon mint eddig.« Mindenestre bizonyos jele nemcsak az önzetlenségnek, de az önbizalomnak is, mely nem fél a magasabb mértéktől, hanem azt egyenesen megkívánja.

A külföldiek közül a jelenkor legerősebb individualitással bíró művészeinek munkáit együtt látjuk e kiállításon. A forrongó különböző irányok képviselőit, s pedig jobbra a vezéreket itt szemlélhetjük. A veristák, szimbolisták, impresszionisták, a bibliai témák festői, a stíliszták, a pointeurök egymással versenyeznek a babérért és a közönségnek elismeréseért, a melyből nekik most, a midőn a jég meg van törve, már bőven kijut. Hogy neveket említsek ott van a nagy poéta Böcklin, az erőtől duzzadó Stuck; a francia Roll, Puvis de Chavannes, Bernard, Lerolle, az angolok közül Brangwyn, Lavery, Walton, Brough, az olasz Segantini a gobelinhez hasonló festményeivel; Léon Frédéric a szimbolista, továbbá Uhde, a misztikus Khnopff, aki a vésőt, az ecsetet és a krétát egyaránt mesterileg kezeli, Meunier; Charpentier, Rodin, Cabarin, a jeles

szobrászok; itt vannak még Mucha, Grasset, Crane, Steinlen, Klinger, Schöndeyder-Möller, a ki fák mögött lenyugvó napot festett, mely vakítja a nézőt, stb. stb. De magyar festő nevét hiába keressük a tárgymutatóban. Pedig a magyar művészek között többet tudok, a ki becsülettel megállta volna helyét úgy modernitás, eredetiség, mint tudás dolgában, Karlovszky, Vaszary, Mednyánszky, László, Ferenczy, Olgyay, Sz.-Merse, Csók és mások nagyon beváltak volna ez előkelő társaságba. Úgy hallom, hogy a jövő kiállításon a magyar independent-ok is felvonulnak, bizonyoságot tenni róla, hogy Magyarországon is érzik már a XX. század derengését.

Megszívlelni való példa a szecesszionistáknak az az eljárása, a mely szerint — elejét veendő mindennemű klikurlomnak, illetéktelen befolyásnak és személyeskedésnek — a kiállításra beérkezelt művek megítélését nem bízzák juryre, hanem azok fölvétele vagy elutasítása fölött a Vereinigungnak valamennyi tagja szavazhat, sőt a megválasztott külső tagok (61) közül azok is, a kik az ítékezés idején Bécsben tartózkodnak. Ilyképpen ki van zárva a gyanú, hogy személyes okok forogtak fön, valamely mű visszautasításánál.

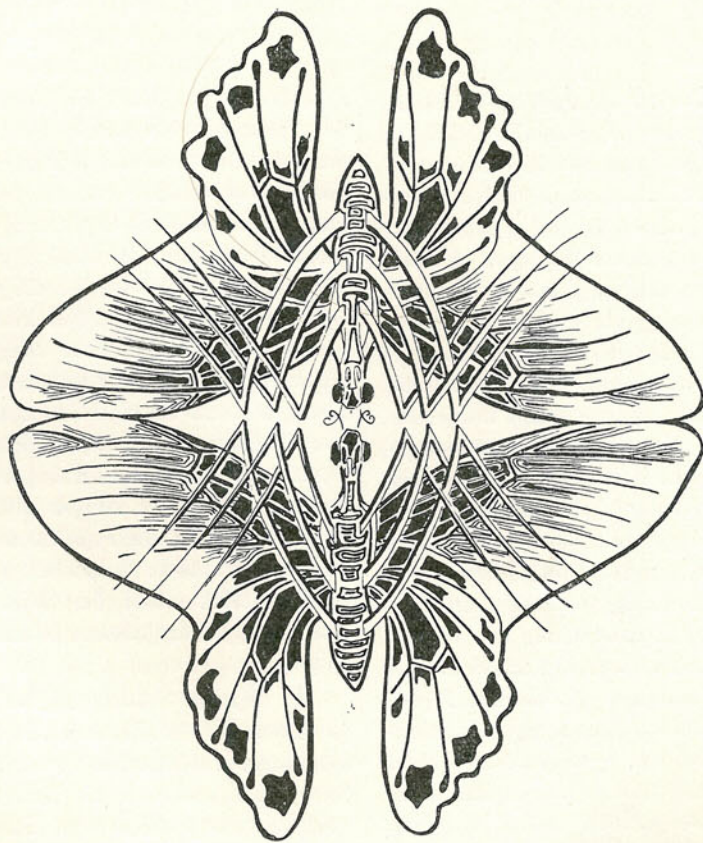
A kiállítási szabályzat arról is gondoskodik, hogy az iparművészeti munkák — nemcsak azoknak tervezetei — kiállíthatók legyenek. A fő a kiállítandó tárgynak művészi becse, bármely anyagból s tehnikával legyen az elkészítve. Okos újítást tartalmaz az építészeti tervekről szóló paragrafus. Itt megkívánják, hogy az illető kiállító sajátkezüleg maga rajzolja meg tervét. Reprodukciók vagy plasztikus művek csak akkor állíthatók ki, ha a *sajátkezüleg* rajzolt terv kiegészítésére szolgálnak. Az építész

alkalmazottai által (Bureauarbeiten) készített rajzok határozottan ki vannak zárva.

Helyeselni fogja ezeket a szabályokat mindenki, a ki tudja, hogy mily visszasságok és igazságtalanságok fordulnak elő éppen az építőművészet körébe eső tervek kiállításánál, a hol az idegen tollakkal való kérkedés már bevett szokássá vált. Általában pedig mondható, hogy egészséges friss szellem jellemzi. a bécsi

szeecesszionisták akcióját az egész vonalon. Tény az is, hogy a *Ver Sacrum* zászlaja alatt alakult művész csoport képes volt egy rövid év lefolyása alatt törekvései iránt mindenfelé érdeklődést és szimpátiákat ébreszteni. Mert a művészet igaz céljaiért való önzetlen lelkesedésük s a megcsontosodott előítéletek ellen való elszánt férfias küzdelmük mindenesetre tiszteletre méltó.

Gy.

Nagy S. rajza.